การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการความเสี่ยงทางสังคม และสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวในชุมชน กรณีศึกษาบ้านคำจ้าว ตำบลเหล่างาม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

Participation of the community in the management of risks to society and environment from tourists; A case study of Khamjow Loungam Sub-District, Phosai District, Ubon Ratchathani Province

นันทพร สุทธิประภา[1] อนุชา เพียรชนะ[2] จุฑารัตน์ ศรีอุไร[3]และอรพรรณ วงศรีแก้ว[3]

Nantfhaporn Sutthiphapa[1] Anucha Pheanchana[2]

Jutarat Sriurai[3] and Oraphan Wongsrikeaw[3]

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันกระแสการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตกำลังเป็นที่นิยม ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต คือชุมชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนั้นเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและเผชิญกับความเสี่ยงด้านต่างๆ บทความนี้จึงนำเสนอผลการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านที่เปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตผ่านการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง พบว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวในชุมชนอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 39.55 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยว แนวทางการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตลุ่มน้ำโขงบริเวณ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและลดความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงได้แนวทางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวบ้านคำจ้าวดังต่อไปนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชนและองค์การ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

[1] สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

[1] Environmental Science Program, Faculty of Science, Ubon ratchathani Rajabhat University.

[2] สาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

[2] Environmental Technology Program, Faculty of Science, Ubon ratchathani University.

[3] โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำศูนย์จังหวัดอุบลราชธานี

[3] The King's Royally Initiated LaemPhakBia Environmental Research and Development Project.

Abstract

At present, the trend of tourism culture is becoming popular. The popular destinations are those of lifestyle tourism with unique character. Therefore, in order to prepare for the changes and likely risks in the near future, therefore, this article illustrate the result of a research that study the risks of society and environment in villages that open to local tourist industry. Through qualitative studies, it showed that 39.55% of the locals wanted to participate in the risk management. This indicated that the community is facing risks from tourist industry. Therefore, to improve sustainability and reduce risks to society and environment, we have laid strategies to improve local participant as followed: Strategy 1: Development infrastructure and facilities for tourism. Strategy 2: Development and regeneration of tourism in a sustainable manner. Strategy 3: Establish confidence and promote tourism. Strategies 4: Promote participation of public sector, authority and people

Keywords: participation, social and environmental risk management

บทนำ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวกลุ่มลุ่มแม่น้ำโขงต่อเนื่องและยั่งยืน พบว่ามีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเยือนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยปีนี้คาดมีประมาณ 30 ล้านคน และอีก 5 ปีข้างหน้าจะเพิ่มถึง 52 ล้านคนในช่วงเวลาที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกเดินทางมาเยือนอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลขององค์การท่องเที่ยวโลก (WTO), PATA (Pacific Asia Travel Association), และรายงานจากหน้าเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง พบว่า ในปี 2545 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาเยือนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ประมาณ 16 ล้านคน ปี 2549 ประมาณ 22.4 ล้านคน ปี 2553 คาดว่าจะมีประมาณ 30 ล้านคน โดยแนวโน้มในปี 2558 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เดินทางมาเยือนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงถึง 52 ล้านคน และผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในภูมิภาค โดยเฉพาะในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง จะตกอยู่กับประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่

สำหรับสิ่งที่ดึงดูดใจที่มีศักยภาพสูงสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวใน อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในลักษณะ Heritage Site อาหารการกิน และอัธยาศัยของผู้คน สถานที่ได้รับการยกย่องจากยูเนสโกให้เป็นมรดกโลก เช่น นครวัด-กัมพูชา เมืองหลวงพระบาง-สปป.ลาว อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและสุโขทัย-ประเทศไทย ทั้งนี้ประเทศไทยเป็นประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงที่มีแหล่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากที่สุด ถือเป็นประเทศผู้นำด้านการท่องเที่ยวแนวหน้าในระดับทวีปเอเชีย ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตที่ดีที่สุด และทวีปเอเชียยังเป็นทวีปที่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนเป็นอันดับ 2 รองมาจากทวีปยุโรป และเป็นจุดหมายปลายทางที่การท่องเที่ยวมีการขยายตัวมากที่สุด(สำนักข่าวไทย,2556) พื้นที่แม่น้ำโขงตอนล่างเริ่มตั้งแต่จังหวัดมุกดาหารถึงจังหวัดอุบลราชธานี มีแหล่งท่องเที่ยวอย่างมากมาย ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงเช่น แก่งกระเบา จังหวัดมุกดาหาร สามพันโบก ผาชนะได ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวในชุมชน จึงมีความสำคัญสำหรับประชาชนที่

อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมในหมู่บ้านที่เปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการความเสี่ยงทางสังคมในหมู่บ้านที่เปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนได้ ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว และสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้าน การใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านคำจ้าว ตำบลเหล่างาม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามคืนข้อมูลสู่ชุมชนโดยการจัดเวทีประชาคมและร่วมกันกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวบ้านคำจ้าว เพื่อให้คนในชุมชนได้ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสู่การท่องเที่ยวและเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในชุมชน

ผลการวิจัยและวิจารณ์

จากตารางที่ 1 ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบริเวณริมแม่น้ำโขงพบว่า **การร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา** 1) การพิจารณาถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 38.4 2) การแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาสภาพบริเวณริมแม่น้ำโขงที่มีสภาพเสื่อมโทรมต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 43.35 3) การแสดงความคิดเห็นถึงสาเหตุที่ทำให้บริเวณริมแม่น้ำโขงทีมีสภาพเสื่อมโทรมต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 43.35 **การร่วมกันวางแผน** 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและดูแลบริเวณริมแม่น้ำโขงที่มีสภาพเสื่อมโทรมต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากร้อยละ45.25 2) พิจารณากำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนและก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมในระดับมากร้อยละ 34.98 3) พิจารณาแนวทางในการอนุรักษ์พื้นที่บริเวณริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 42.21 **การร่วมดำเนินกิจกรรม** 1) การพัฒนาสภาพภูมิทัศน์บริเวณริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 41.44 2) การดูแลรักษาเครื่องหมายประชาสัมพันธ์บริเวณ ริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 42.21 3) การสอดส่องดูแลผู้ที่ทำลายสภาพของบริเวณริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 41.83 **การร่วมลงทุนฟื้นฟูริมแม่น้ำโขงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน** 1) การร่วมแรงร่วมใจต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากร้อยละ 42.21 2) การร่วมแรงกายต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 34.6 3) การร่วมสติปัญญา/ความคิด ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 36.5 4) การร่วมกำลังทรัพย์ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 42.59 **การร่วมปฏิบัติงานฟื้นฟูริมแม่น้ำโขง** 1) การปลูกต้นไม้บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำโขง ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากร้อยละ 49.43 2) การดูแลความสะอาดบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากร้อยละ 44.49 3) การดูแลความเรียบร้อยบริเวณริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากร้อยละ 38.78 **การร่วมติดตามประเมิน** 1) การพิจารณาถึงผลดี ผลเสียในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 43.35 2) การพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับในกิจกรรมการอนุรักษ์ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากร้อยละ 42.97 3) การพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคในกิจกรรมการอนุรักษ์บริเวณริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 41.83

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบริเวณริมแม่น้ำโขง

รายการ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม					SD
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)	
การร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา						
1.การพิจารณาถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหา	14.83	30.8	38.4	14.83	1.14	0.95
2.การแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาสภาพบริเวณริมแม่น้ำโขงที่มีสภาพเสื่อมโทรม	5.32	32.32	43.35	13.69	5.32	0.92
3.การแสดงความคิดเห็นถึงสาเหตุที่ทำให้บริเวณริมแม่น้ำโขงที่มีสภาพเสื่อมโทรม	6.46	27.00	43.35	19.39	3.8	0.93
$\overline{X}$	**8.87**	**30.04**	**41.7**	**15.97**	**3.42**	
การร่วมวางแผน						
1.การแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและดูแล บริเวณริมแม่น้ำโขงที่มีสภาพเสื่อมโทรม	10.7	45.25	23.95	17.82	2.28	0.98
2.การพิจารณากำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืน และก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำโขง	11.79	34.98	31.56	19.39	2.28	1.00
3.การพิจารณาแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บริเวณริมแม่น้ำโขง	6.46	35.36	42.21	15.59	0.38	0.83
$\overline{X}$	**9.65**	**38.53**	**32.57**	**17.6**	**1.65**	
การร่วมดำเนินกิจกรรม						
1.การพัฒนาสภาพภูมิทัศน์บริเวณริมแม่น้ำโขง	7.22	38.78	41.44	10.65	1.19	0.84
2.การดูแลรักษาและเครื่องหมายประชาสัมพันธ์บริเวณริมแม่น้ำโขง	7.89	36.5	42.21	12.93	0.47	0.83
3.การสอดส่องดูแลผู้ที่ทำลายสภาพของบริเวณริมแม่น้ำโขง	17.10	28.52	41.83	12.55	-	2.60
$\overline{X}$	**10.74**	**34.6**	**41.83**	**12.04**	**0.79**	
การร่วมลงทุนฟื้นฟูริมแม่น้ำโขงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน						
1.การร่วมแรงร่วมใจ	25.86	42.21	24.71	6.46	0.76	0.91
2.การร่วมแรงกาย	23.58	33.08	34.60	7.98	0.76	0.94
3.การร่วมสติปัญญา/ความคิด	20.53	32.7	36.5	9.13	1.14	0.95
4.การร่วมกำลังทรัพย์	16.35	27	42.59	11.41	2.65	0.97
$\overline{X}$	**21.58**	**33.75**	**34.6**	**8.75**	**1.33**	
การร่วมปฏิบัติงานฟื้นฟูริมแม่น้ำโขง						
1.การปลูกต้นไม้บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำโขง	16.35	49.43	25.86	4.94	3.42	0.92
2.การดูแลความสะอาดบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำโขง	12.17	44.49	30.80	11.41	1.14	0.89
3. การดูแลความเรียบร้อยบริเวณริมแม่น้ำโขง	15.59	38.78	35.74	8.37	1.52	0.90
$\overline{X}$	**14.70**	**44.23**	**30.80**	**8.24**	**2.03**	

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบริเวณริมแม่น้ำโขง (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการในการมีส่วนร่วมในอนาคต					SD.
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)	
การร่วมติดตามประเมิน						
1. การพิจารณาถึงผลดี ผลเสียในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูบริเวณริมแม่น้ำโขง	5.70	42.21	43.35	7.98	0.76	**0.75**
2. การพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับในกิจกรรมการอนุรักษ์	6.08	42.97	41.44	9.13	0.38	**0.76**
3.การพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคในกิจกรรมการอนุรักษ์บริเวณริมแม่น้ำโขง	6.08	34.60	41.83	11.03	6.46	**0.95**
$\overline{X}$	**5.96**	**39.92**	**42.21**	**9.38**	**2.53**	

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบริเวณริมแม่น้ำโขง

รายการ	ระดับคะแนน					SD.
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)	
1. มีรายได้เพิ่มขึ้น	27.00	41.83	29.66	1.51	-	0.79
2. มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	26.24	39.16	32.7	1.9	-	0.81
3. มีความภาคภูมิใจ	30.42	42.59	22.81	4.18	-	0.84
4. มีความมั่นคงในชีวิตไม่ต้องย้ายถิ่นฐาน	31.95	39.92	23.95	3.8	0.38	0.86
5. มีความรู้สึกปลอดภัย	20.91	33.84	35.74	9.13	0.38	0.92
$\overline{X}$	27.3	39.47	28.97	4.7	0.15	

จากตารางที่ 2 แรงจูงใจในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบริเวณริม แม่น้ำโขงพบว่ามีความภาคภูมิใจมีผลต่อแรงจูงใจมากที่สุดอยู่ในระดับมากร้อยละ 42.59 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวในชุมชนกรณีศึกษาบ้านคำจ้าว ตำบลเหล่างาม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบริเวณริมแม่น้ำโขงอยู่ในระดับระดับ ปานกลางร้อยละ 39.55 สอดคล้องกับงานวิจัยของ มธุรส (2543) ได้ศึกษาศักยภาพของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว: กรณีชุมชนไทยทรงดำ บ้านเขาย้อย ตำบลเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ชาวไทยทรงดำที่เข้าร่วมในโครงการ “เยี่ยมเรือนเหย้าชาวไทยทรงดำ” พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตั้งแต่ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จนถึงการรับผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกโครงการซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุน ทำให้เกิดการยอมรับต่อการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี และคณะ (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในอีสานใต้ คือบุรีรัมย์ นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษและอุบลราชธานีสำหรับวิธีการในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวในภาคอีสานใต้นั้น พบว่า ควรโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และปรับปรุงการคมนาคมและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้สะดวกปลอดภัย ส่วนปัญหาและอุปสรรคพบว่า มีปัญหาโดยรวมในระดับปานกลาง ได้แก่ การขาดเจ้าหน้าที่ในการดูแลแนะนำนักท่องเที่ยวแนะนำนักท่องเที่ยว ขาดมัคคุเทศก์ที่มีความรู้เฉพาะทาง และขาดการสนับสนุนจากองค์การของรัฐ การแก้ไขปัญหาคือควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยควบคุมดูแลให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว ภาครัฐและ

เอกชนต้องร่วมมือให้การสนับสนุนส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยว สร้างจิตสำนึก และให้ความรู้แก้ประชาชนให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สร้างรายได้แก่ชุมชนและสังคมต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวในชุมชน กรณีศึกษาบ้านคำจ้าว ตำบลเหล่างาม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี ประชาชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบริเวณริมแม่น้ำโขงโดยเฉพาะด้านการร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 41.7 การร่วมวางแผนอยู่ในระดับมากร้อยละ 38.53 การร่วมดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 41.83 การร่วมลงทุนฟื้นฟูริมแม่น้ำโขงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 34.6 การร่วมปฏิบัติฟื้นฟูริมแม่น้ำโขงต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 44.23 การร่วมติดตามประเมินต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 42.21 และมีแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมที่จะฟื้นฟูริมแม่น้ำโขงอยู่ในระดับมากร้อยละ 39.47 จะเห็นได้ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมส่วนมากยังอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 39.55 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อชุมชนคือชุมชนยังมีความเสียงในด้านสังคมซึ่งประกอบด้วยการดำรงชีวิตประจำวัน, ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยว จึงมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตลุ่มน้ำโขงบริเวณ อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้เกิดความยั่งยืนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงทางสังคมจึงได้แนวทางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวบ้านคำจ้าวดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชนและองค์การ

เอกสารอ้างอิง

เพ็ญศรี เจริญวานิช, บุญเลิศ เล็กสมบูรณ์, ปรมัตถ์ เพียนอก, และ ชื่นจิตร อังวราวงศ์. 2543. การ-พัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวใน คือ บุรีรัมย์ นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี. ขอนแก่น :คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มธุรส ปราบไพรี. 2543. ศักยภาพของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว: กรณีชุมชนไทยทรงดำ บ้านเขาย้อย ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักข่าวไทย. 2560 .การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยดันไทยเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวกลุ่มลุ่มน้ำโขงอย่างต่อเนื่อง.ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2560, http://o.mcot.net/site/content?id=4ff671810b01dabf3c00a3c3.